Eduskunnan hallintovaliokunnalle
HaV@eduskunta.fi

## Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö

HE 15/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

**Asiantuntija** Käräjätuomari Tatu Koistinen

Hallintovaliokunta on pyytänyt Helsingin käräjäoikeudelta lausunnon hallituksen esityksestä laiksi rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyvistä laeista.
Käräjäoikeus keskittyy lausunnossaan vain käräjäoikeutta ja sen toimintaa koskeviin näkökohtiin.

Helsingin käräjäoikeus esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa:

Esityksen tavoitteena on parantaa Rajavartiolaitoksen kykyä estää sekä selvittää rikoksia. Tätä tavoitetta toteutetaan antamalla Rajavartiolaitoksella erilaisia uusia toimivaltuuksia sekä laajentamalla osaltaan Rajavartiolaitoksen tutkittavana olevien rikosnimikkeiden kirjoa. Käräjäoikeus pitää näitä tavoitteita perusteltuina sekä kannatettavina. Käräjäoikeus katsoo, että esitetyt toimivaltuudet ovat perusteltuja sekä tarpeellisia.

Käräjäoikeuden toimintaan tämä hallituksen esitys liittyy ennen kaikkea salaisten pakkokeinojen osalta. Käräjäoikeus pitää perusteltuna sitä, että toimivaltuuksia yhtenäistetään eri esitutkintaviranomaisten osalta. Salaisten pakkokeinojen osalta tämä tarkoittaa toimivaltasäännösten yhtenäistämistä poliisin, Tullin sekä Rajavartiolaitoksen kesken. Esitetyt toimivaltuudet vastaavat olennaisilta osin muiden esitutkintaviranomaisten toimivaltuuksia. Käräjäoikeudella ei ole huomauttamista tältä osin. Toimivaltuuksien yhtenäistämisen voidaan arvioida vähentävän laintulkinnallisia ongelmatilanteita, kun samankaltaisiin pakkokeinoihin sovelletaan useampaa eri lakia. Käräjäoikeus katsoo, että selkeyden vuoksi kaikista salaisten pakkokeinojen toimivaltuuksista sekä edellytyksistä tulisi säätää ensisijaisesti pakkokeinolaissa. Tällä vältettäisiin myös useamman eri lain muutostarpeita, mikäli ilmenee tarve muuttaa toimivaltuuksia sekä pakkokeinon käytön edellytyksiä. Tällainen tilanne saattaa tulla ilmi nopeastikin esimerkiksi

oikeuskäytännön muuttuessa sekä rikollisuuden eri muotojen kehittyessä. Sääntelyn yhtenäistämisen voidaan myös arvioida parantavan yksilöiden oikeusturvaa.

Esityksessä ehdotetaan eräiden toimivaltuuksien keskittämistä Helsingin käräjäoikeudelle. Ehdotetun lain 52 §:n 7 momentin mukaan yksinomaan tietoverkossa tehtävää peitetoimintaa, yksinomaan tietoverkossa tehtävää valeostoa sekä tietolähteen ohjattua käyttöä koskevaa ilmoittamisvelvollisuutta koskevat asiat keskitetään Helsingin käräjäoikeudelle. Käräjäoikeus pitää tätä perusteltuna asiaryhmän vaatiman asiantuntemuksen vuoksi. Käräjäoikeuden koko mahdollistaa erikoistumisen tämän asiaryhmän käsittelyyn. Esitetyssä säännöksessä viitataan salassapitovelvollisuuden toteutumiseen koskien tietojärjestelmiä ja muita käsittelyyn liittyviä järjestelyitä. Helsingin käräjäoikeus käsittelee muitakin sellaisia asiaryhmiä, joissa on vastaavanlainen sääntely.

Muilta osin käräjäoikeudella ei ole lausuttavaa esityksen johdosta.

Asiantuntijalausunnon on laatinut käräjätuomari Tatu Koistinen

Helsingin käräjäoikeus

Sirpa Pakkala

Laamanni

Jakelu Hallintovaliokunta

Tiedoksi käräjätuomari Tatu Koistinen

**Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus**
Sirpa Pakkala
Laamanni
Helsingin käräjäoikeus
sirpa.pakkala@oikeus.fi